

Posudek vedoucího

Hamoudová, Barbora, *Dvě Jugoslávie: jedna ztracená, druhá vysněná. Válečný konflikt a rozpad Jugoslávské federace z perspektivy jugoslávské emigrantské komunity v České republice*, FHS 2023.

Diplomovou práci Barbory Hamoudové jsem převzal v pokročilém stavu rozpracování, čímž má úloha vedoucího práce byla poněkud limitována, a omezila se vlastně již jenom na ty návrhy úprav, které se netýkaly zásadních problémů, jako struktury textu či hypotéz, ale spíše dílčích – vesměs interpretativních – aspektů.

Podoba textu je proto z velké části výsledkem samostatné diplomantčiny práce, a nutno dodat, že se jedná o výsledek uspokojivý. Diplomantka, která se označila ve vztahu ke svému tématu za (částečnou) insiderku, předložila vyspělou závěrečnou školní práci vyznačující se velkým zaujetím, propracovanou metodologií (jádrem je orálně-historická metoda, přičemž teoretické ukotvení hledá diplomantka především v textech L. Abrams a A. Portelliho) i přesvědčivou znalostí historického kontextu, po čemž pak následuje vlastní analýza a interpretace autorkou natočených rozhovorů.

Navzdory zjevné přijatelnosti textu bych dal komisi k diskuzi dva aspekty textu:

1. Názvem i základním nastavením diplomová práce jasně praví, že se bude jednat o výzkum ex-jugoslávské emigrantské komunity jako celku, pravdou však je, že jádrem textu není kvalitativní analýza a interpretace „ex-jugoslávské“ zkušenosti, ale výlučně (čtyři) „ex-bosenské“; navzdory pestrému etnickému (leckdy dosti smíšenému) původu čtyř narátorů se totiž pokaždé jedná narátory pocházející z území Bosny a Hercegoviny; jistě by stálo za úvahu, do jaké míry lze v daném případě hovořit o „ex-jugoslávské“ zkušenosti; možná by bylo užitečnější prostorově se omezit a neaspirovat na širší – syntetizující – pojednání;
2. S předchozím bodem souvisí to, že diplomová práce disponuje velmi dlouhou pasáží převypravující dějiny ex-jugoslávského území od první světové války po Daytonskou dohodu (téměř dvacet stran); věcně proti této části nelze mít námitky, diplomantka, jak již bylo řečeno, tu prokázala znalost patřičné odborné literatury, nicméně by podle mého soudu stálo za úvahu výrazné zeshíhlení této části a zacílení na nejnovější dějiny, které korespondují s časovým vymezením vlastní diplomové práce;

Tyto diskutabilní body se ovšem týkají obecnějšího strukturování textu. K nim by bylo možno přiřadit i některé další, menšího významu, ale diskutabilnost diplomové práce ve velké většině

odpadá ve chvíli, kdy se diplomantka začne věnovat rozboru jí natočených rozhovorů. Tato část práce – zhruba řečeno jeho druhá polovina – je nadstandardní analýzou, ke které bych měl jednu jedinou poznámku, a tou je skutečnost, že navzdory tomu, že diplomantka věnuje jednu podkapitolu své práce otázce traumatu (Trauma a etický aspekt výzkumu v orální historii), v samotných rozhovorech tato otázka, která se lidí nucených vyrovnávat se s válkou ve své zemi původu, neobjevuje. Autorka jen v závěru konstatuje, že toto téma nechala zavřené, protože nechtěla své narátory vystavovat stresovým situacím či traumatickým situacím (s. 116). Na straně druhé konstatuje – rovněž v závěru (s. 113) –, že její narátoři „dle všeho“ neprošli vysokou mírou válečné zkušenosti, neboť jejich vyprávění neobsahovala líčení extrémně traumatizujících válečných zážitků. Myslím, že by tuto otázku stálo zato více projasnit, než ji uzavřít takto ambivalentními (ne-li protichůdnými) výroky, protože proč toto téma nechal zavřené, jelikož nechtěla své narátory vystavovat traumatickým situacím, když současně říká, že její narátoři dle všeho neprošli extrémně traumatickými situacemi? Závěrem řečeno, diplomová práce Barbory Hamoudové je po všech stránkách přijatelná a na dle průběhu obhajoby ji navrhuji hodnotit buď stupněm 1 (výborně), nebo 2 (velmi dobře).

V Praze dne 17. ledna 2023

.....

PhDr. Přemysl Houda, PhD.